

โดย นางสาวอาชีนี ปัทมะสุคนธ์ ผู้ช่วยเลขาธิการ
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

จากบทความก่อนได้เล่าเรื่อง “บัญชีการออมการลงทุนส่วนบุคคล” หรือ TISA ซึ่งเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ช่วยให้ประชาชนสามารถวางแผนการออมและลงทุนเพื่อเป้าหมายระยะยาวได้มากขึ้นค่ะ วันนี้อยากชวนมาดูอีกหนึ่งเครื่องมือที่คนวัยทำงานจำนวนมากคุ้นเคยกันดี นั่นคือ “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ” หรือ PVD

ผู้ที่มีรายได้ประจำหลายคนน่าจะคุ้นเคยกับการที่ทุกเดือนจะมีเงินส่วนหนึ่งถูกหักจากเงินเดือนเข้ากองทุน PVD และนายจ้างก็สมทบให้อีกส่วนหนึ่ง เมื่อทำงานไปเรื่อย ๆ เงินก้อนนี้ก็จะสะสมเพิ่มขึ้นและกลายเป็นเงินก้อนหนึ่งเมื่อถึงวัยเกษียณ แต่เคยลองถามตัวเองหรือไม่ว่า “เงินที่สะสมนั้นเพียงพอในยามเกษียณหรือไม่?”

คำถามนี้น่าสนใจ จากข้อมูล PVD ทั้งระบบ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568 มีมูลค่ารวมกว่า 1.6 ล้านล้านบาท มีสมาชิกกว่า 3.1 ล้านคน จาก 349 กองทุน และนายจ้างกว่า 25,000 ราย สะท้อนว่า PVD เป็นหนึ่งในกลไกสำคัญของการออมเพื่อวัยเกษียณของคนไทย

แต่เมื่อมองลึกลงไปในระดับรายสมาชิกกลับพบว่า สมาชิกกว่า 95% มีเงิน PVD เมื่อถึงวัยเกษียณเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 1.5 ล้านบาท ซึ่งต่ำกว่าเงินเกษียณขั้นต่ำที่มีที่ 5 ล้านบาท ขณะที่ 69% ของสมาชิกสะสมเงินเข้ากองทุนต่ำกว่า 2,500 บาทต่อเดือน

ข้อมูลเหล่านี้เป็นโจทย์ใหญ่ของ ก.ล.ต. เพราะการส่งเสริมการออมอาจไม่ใช่เพียงทำให้คน “มี PVD” แต่ต้องทำให้สมาชิก “ออมให้พอ” และรู้ด้วยว่าเงินที่มีอยู่กำลังเดินไปสู่เป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด ก.ล.ต. จึงมีแนวคิดส่งเสริมการออมผ่าน 3 เรื่องสำคัญ คือ “ออมเร็ว ออมมาก และออมเป็น” ค่ะ

ออมเร็ว: ยิ่งเริ่มออมเร็ว เงินยิ่งมีเวลาเติบโตและช่วยลดภาระการเร่งออมเมื่อใกล้เกษียณ ปัจจุบันกลุ่มเด็กรุ่นใหม่ โดยเฉพาะ Gen Z ให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางการเงินและมองหาสวัสดิการระยะยาว [Gen-Z doesn't want an office happy hour. They want financial security](#) ก.ล.ต. จึงอยู่ระหว่างปรับปรุง พ.ร.บ. PVD ให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน เช่น การกำหนดให้ลูกจ้างของนายจ้างที่มีกองทุน PVD ใช้ระบบการสมัครโดยอัตโนมัติ (Automatic Enrollment) ขณะที่ลูกจ้างยังมีสิทธิปฏิเสธเข้าร่วมได้ แนวทางนี้ช่วยให้สมาชิกเริ่มต้นออมได้เร็วขึ้น รวมถึงเพิ่มความครอบคลุมลูกจ้าง (coverage) ได้มากขึ้น เช่นเดียวกับประเทศนิวซีแลนด์ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา พร้อมกับส่งเสริมให้นายจ้างจัดตั้ง PVD มากขึ้น เพราะ PVD ไม่ได้เป็นเพียงสวัสดิการ แต่ยังเป็นเครื่องมือดูแลความมั่นคงทางการเงินของพนักงาน ช่วยสร้างความผูกพันกับ

องค์กร และอาจเป็นอีกปัจจัยในการดึงดูดและรักษาบุคลากรในระยะยาว

ออมมาก: เพราะการเริ่มออมเร็วเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ หากจำนวนเงินที่สะสมยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการ ข้อมูลพบว่า สมาชิก PVD กว่า 67% สะสมเงินเข้ากองทุนไม่เกิน 5% ของเงินเดือน ขณะที่กฎหมายเปิดให้สมาชิกสะสมได้สูงสุด 15% ดังนั้น เมื่อรายได้เพิ่มขึ้น สมาชิกอาจลองทบทวนว่า สามารถแบ่งเงินส่วนหนึ่งมาเพิ่มการออมได้หรือไม่

อย่างไรก็ตาม ในชีวิตจริง สมาชิกก็อาจมีค่าใช้จ่ายก้อนใหญ่ที่ไม่คาดคิดเข้ามา เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าชำระหนี้บ้าน เป็นต้น ก.ล.ต. จึงมีแนวคิดในการปรับปรุง พ.ร.บ. PVD ให้สมาชิกที่ประสบปัญหาทางการเงินสามารถหยุดส่งเงินสะสมชั่วคราวได้ โดยไม่จำเป็นต้องลาออกจากกองทุน เป็นแนวทางที่ยืดหยุ่นเพียงพอให้สมาชิกยังคงอยู่ในกองทุน PVD

ส่วน “**ออมเป็น**” คือการไม่ได้มองเพียงว่าออมเท่าไร แต่ต้องเข้าใจด้วยว่า เงินที่ออมกำลังถูกนำไปลงทุนอย่างไร เพราะเงิน PVD เป็นเงินออมระยะยาวที่มีโอกาสสร้างผลตอบแทนจากการลงทุน ข้อมูลพบว่าเงิน PVD ทั้งระบบเป็นการลงทุนในตราสารหนี้สูงถึง 66.8% ไม่ได้หมายความว่า การลงทุนในตราสารหนี้เป็นเรื่องไม่ดี แต่สมาชิกควรรู้ว่าเงินของตนเองลงทุนอยู่ในอะไร เลือกให้เหมาะกับอายุ ระยะเวลาที่เหลือก่อนเกษียณ และระดับความเสี่ยงที่สำคัญ

นี่จึงเป็นเหตุผลที่ ก.ล.ต. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเปิดเผยข้อมูลใน PVD Individual Statement ให้เป็นมากกว่าเอกสารรายงานยอดเงินในปัจจุบัน โดยยกระดับให้เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สมาชิกเข้าใจสถานะเงินออมและการลงทุนของตนเองได้ชัดเจนขึ้น สามารถวางแผนทางการเงินโดยประเมินเป้าหมายเงินออม และเงินที่คาดว่าจะมี ณ วันเกษียณได้ด้วยตนเอง โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวคาดว่าจะมีผลใช้บังคับในปี 2571 เพื่อให้ผู้ประกอบการเตรียมความพร้อมด้านระบบ ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวทางสากลขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) และองค์การระหว่างประเทศด้านการกำกับดูแลกองทุนบำนาญภาคเอกชน (IOPS)

สุดท้ายแล้ว “**ออมให้พอ**” ไม่มีตัวเลขเดียวที่เหมาะสมกับทุกคน เพราะแต่ละคนมีรายได้ ค่าใช้จ่าย และเป้าหมายชีวิตแตกต่างกัน แต่สิ่งหนึ่งที่เหมือนกันคือ ยิ่งเริ่มต้นเร็ว ยิ่งมีเวลาให้เงินออมเติบโต และยิ่งทบทวนแผนของตัวเองอย่างสม่ำเสมอ ก็ยิ่งมีโอกาสปรับตัวได้ทันก่อนถึงวันเกษียณ
